

УДК 371.1

Швардак Маріанна Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти,
Білак Наталія Михайлівна,
магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

МАЙСТЕР-КЛАС ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА ТРАНСЛЯЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Нові концепції освіти визначають нові змістовно-ціннісні орієнтири освітнього процесу. Його основним завданням є не просто надання людині певної суми знань, а її розвиток, становлення, формування мотивації до самонавчання, самовиховання, саморозвитку та самоактуалізації. Виховати таку особистість зможе педагог, який сам володіє цими якостями. На сучасному етапі розвитку освіти актуальним стає підвищення якості роботи педагогічних кадрів, виявлення, узагальнення та поширення інноваційного педагогічного досвіду, удосконалення організації науково-методичної роботи. З-поміж багатьох сучасних форм методичної роботи однією з ефективних форм розповсюдження власного педагогічного досвіду є майстер-клас.

У педагогічній літературі існує декілька визначень поняття «майстер-клас». Майстер-клас – (з англ. *masterclass*: *master* – найкращий у окремій галузі; *class* – заняття, уроки) – це форма заняття, на якому педагог передає досвід своєї роботи через пряме коментування й демонстрацію найефективніших методів, прийомів, форм педагогічної діяльності, плануючи застосування їх усіма учасниками заняття. Майстер-клас – форма занять, у якій сконцентровано такі характеристики, як виклик традиційній педагогіці, особистість вчителя з новим мисленням, не повідомлення знань, а спосіб самостійного їх опанування за допомогою всіх учасників занять. Натомість Н.Розіна, розглядає майстер-клас як сучасну форму проведення навчального тренінгу для відпрацювання практичних навичок за різними методиками і технологіями з метою підвищення професійного рівня та обміну передовим досвідом учасників, розширення кругозору та залучення до новітніх областей знання [3]. Значна частина успіху впровадження такої форми роботи залежить від особистості самого Майстра.

За тлумачним словником С. Ожегова слово «майстер» має кілька значень: кваліфікований працівник у певній виробничій галузі; людина, яка вміє добре, вправно щось робити; фахівець, який досяг високого рівня майстерності у своїй справі [2].

У сучасному ж розумінні, педагог-майстер – це не тільки людина, яка вміє добре, вправно щось робити, це фахівець, який оволодів інноваційними технологіями, ефективно застосовує їх у своїй професійно-педагогічній діяльності, вміє прогнозувати результати своєї діяльності, досягати якісних показників у навчально-виховній роботі, володіє навичками експериментальної дослідної роботи, складовими педагогічної майстерності.

Педагог-майстер в своїй діяльності реалізує основне завдання майстер-класу - сприяння розвитку педагогічної творчості, передача авторського досвіду для удосконалення освітнього процесу. Учасниками педагогічного майстер-класу можуть бути педагоги, які бажають ознайомитись із досвідом роботи вчителя-майстра, запозичити кращі ідеї, надбання колеги щодо навчальної діяльності. Кількість учасників може коливатися від 10 до 30 осіб. Кількість занять майстер-класу визначає педагог-майстер. Це може бути одне заняття, кілька занять поспіль або кілька занять у певний проміжок часу. Учитель-майстер складає програму і план, вибирає форми і методи проведення майстер-класу.

Форми і методи проведення майстер-класів бувають дуже різноманітними. Основними формами можуть бути: лекції керівника, семінарські заняття, практичний показ в дії сучасних форм і методів навчання і виховання, тренінги, практикуми, моделювання, консультації, самостійна робота слухачів щодо опрацювання рекомендованої літератури, застосування в навчально-виховному процесі окремих методів, прийомів, засобів навчання, елементів інноваційних технологій [0].

Для визначення ефективності підготовки й проведення майстер-класу доречно використовувати наступні критерії:

Презентативність. Виразність інноваційної ідеї, культура її презентації, актуальність та популярність в початковій школі.

Ексклюзивність. Яскраво виражена індивідуальність (масштаб і рівень реалізації ідей). Вибір, повнота й оригінальність вирішення інноваційних ідей.

Прогресивність. Актуальність та науковість змісту роботи.

Мотивація. Наявність позитивної мотивації, створення умов для включення кожного учасника в інтерактивну творчу діяльність зі створення нового продукту діяльності.

Ефективність. Результативність, отримана для кожного учасника майстер-класу. Учасники оволодівають вмінням адекватно проаналізувати результати своєї діяльності.

Технологічність. Чіткий алгоритм заняття (фази, етапи, процедури).

Артистичність. Піднесений стиль, педагогічна харизма, здатність до імпровізації, ступінь впливу на аудиторію, ступінь готовності до поширення й популяризації свого досвіду.

Загальна культура. Ерудиція, нестандартність мислення, стиль спілкування, культура інтерпретації свого досвіду [5].

Педагогічний майстер-клас розвиває творчість учасників, яка, за визначенням В. Сухомлинського «є вершиною духовного життя людини, показником найвищого ступеня розвитку її інтелекту, почуттів, волі» [4]. Майстер-клас сприяє формуванню у всіх учасників нових професійних якостей, а саме:

- нового педагогічного мислення, що характеризується високим рівнем розвитку процесів аналізу, рефлексії, прогнозування і перетворення;
- креативності (здатності створювати оригінальні ідеї);

– вмінь та навичок конструктивно-творчої діяльності у комплексному плануванні мети, завдань і визначенні змісту кожного конкретного уроку і системи уроків;

– вміння оптимально поєднувати на уроці методи навчання;

– прагнення до оволодіння інноваційними технологіями;

– удосконалення мистецтва комунікації;

– розвиток і збагачення загальної педагогічної культури, морального і духовного світу особистості.

Таким чином, підготовка і проведення майстер-класу є хорошою школою підвищення професійної майстерності, а також однією з форм залучення педагогів до творчості, сприяє розкриттю особистого потенціалу і росту майстерності.

Список використаних джерел

1. Варталян Л. Професійний потенціал педагога. Майстер-клас / Л. Варталян // Завуч.-2012.-№2.-С.9-11

2. Ожегов С. Словник російської мови: 70000 слів / Під ред. Н. Шведової. – М. : Рос.мова., 1990 – 917 с.

3. Розіна Н. Майстер-клас як форма діяльності віртуальної школи професійного становлення молодого педагога: методичні рекомендації / Н. Розіна. – Черкаси : ЧОПОПП, 2013. – 20 с.

4. Сухомлинський В. Вибрані твори в п'яти томах / В. Сухомлинський. – К., 1976-1977. – Т. 1. – 686 с.

5. Ярославцева М. Майстер-клас: особливості використання в системі професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів / М. Ярославцев // Вища школа. Гуманізація навчально-виховного процесу. – 2010. – Вип. LIII, ч. II. – С. 88–93.

УДК 371.32

Швардак Маріанна Василівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки

дошкільної та початкової освіти,

Бровді Аліна Петрівна,

магістр спеціальності «Початкова освіта»,

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМНА СИТУАЦІЯ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ ДО АКТИВНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Основним поняттям проблемного навчання є «проблемна ситуація».

Проблемна ситуація – це така ситуація, при якій суб'єкт хоче розв'язати складні для себе задачі, але йому не вистачає відповідної інформації (знань) і він самостійно або у взаємодії з іншими учнями повинен її відшукати.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>